

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814216783
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3814216783.1

Uznesenie

Krajský súd v právnej veci navrhovateľky Ing. S. J., bytom Y., J. R. XXX/XX, v konaní zastúpenej Ivanom Katrincom, bytom Hostie 44 proti odporcovi PaedDr. L. J., bytom Y., R. XXX/XX-XX, v konaní zastúpenému JUDr. Jozefom Námešným, advokátom, so sídlom v Prievidzi, Nábrežie Sv. Cyrila 47, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletej J. J., nar. 7.6.XXXX, v konaní zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 14P/52/2014-107 zo dňa 31. marca 20154, v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku IV., ktorým súd zakázal styk otca s maloletou J. **z r u š u j e a v e c v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov uzavreté dňa X.X.XXXX v I. B., zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Rajecké Teplice, vo zväzku 7, ročník 2002, na strane 148, pod poradovým číslom 10 /výrok I./, maloletú J. J. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky /výrok II./, odporcovi uložil povinnosť odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku platiť výživné na maloletú J. v sume 600,- eur mesačne vopred, vždy do 15. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca, z toho výživné v sume 400,- eur k rukám navrhovateľky a výživné v sume 200,- eur na osobný účet maloletej, ktorý pre ňu zriadi navrhovateľka s tým, že na nakladenie s prostriedkami na účte je potrebný súhlas súdu a navrhovateľka je povinná v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku zriadiť tento účet maloletej a oznámiť odporcovi jeho číslo a názov banky, kde je vedený /výrok III./, zakázal odporcovi styk s maloletou J. /výrok IV./ a nakoniec rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania /výrok V./. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že účastníci uzatvorili manželstvo dňa 3.5.XXXX v I. B.. Z ich manželstva pochádza jedno dieťa, maloletá J. J., narodená X.X.XXXX. Po narodení maloletej dcéry začali mať postupne obaja manželia odlišné predstavy o jej výchove. Postupne sa objavili názorové rozpory aj na iné aspekty manželského spolužitia a opakovane sa stávalo, že navrhovateľka po konfliktoch s odporcom opúšťala spolu s maloletou spoločnú domácnosť a odchádzala k svojej matke. Po čase sa k odporcovi opäť vrátila. Odporca bol politicky činný a v roku 2006 bol zvolený za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky. Následkom toho trávil veľa času pracovne v Bratislave a tým mal aj menej času na rodinu. Navrhovateľka počas manželstva absolvovala maturitné štúdium aj externé štúdium na vysokej škole. V roku 2012 mal odporca zdravotné problémy. Neskôr, po ich prekonaní, sa na žiadosť odporcu navrhovateľka s ich maloletou dcérou, v októbri 2012 presťahovali k nemu do prenajatého bytu v Bratislave. Maloletá tu začala navštevovať základnú školu a dosahovala výborný prospech. Manželské vzťahy účastníkov sa však začali zhoršovať a prehlbovali sa ich konflikty. Navzájom sa obviňujú z vulgárneho a násilného správania. Navrhovateľka podozrieva odporcu z opakovanej nevery, čo odporca popiera. Po pretrvávajúcich konfliktoch sa v júni 2014 navrhovateľka s maloletou vrátili do Prievidze, kde navrhovateľka bez súhlasu odporcu prihlásila maloletú na základnú školu. Odporca sa pri svojich návštevách pokúšal obnoviť manželské spolužitie, s čím navrhovateľka nesúhlasila. Odporca sa snažil komunikovať s maloletou aj bez vedomia navrhovateľky, napríklad prostredníctvom telefonátov a SMS

správ. Medzi účastníkmi naďalej pretrvávajú aj nezhody ohľadom prístupu k maloletej. Navrhovateľka tvrdí, že odporca vyvíja na ich maloletú dcéru neprimeraný psychický nátlak. Navrhovateľka odmieta maloletú dávať odporcovi. Maloletá od nástupu do školy v Prievidzi, v septembri 2014, navštevovala vyučovanie riadne len do 30.9.2014. Vtedy dostala panický úzkostný záchvat. Už aj v predchádzajúcich rokoch bola liečená detským psychiatrom, od septembra 2014 sa však jej zdravotný stav výrazne zhoršil. Má diagnostikovanú úzkostne depresívnu poruchu, panické úzkostné záchvaty a na odporúčanie lekára má individuálnu výuku. Naďalej totiž hrozí riziko, že môže dostať úzkostný záchvat. Učí sa doma s matkou a do školy chodí len na preskúšanie. Jej prospech je však aj naďalej výborný. Odporca nie je s týmto stavom spokojný, aj on je v kontakte s lekármi a psychologičkou maloletej. Pokúšal sa o psychologické poradenstvo na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Prievidza. Navrhovateľka s tým však nesúhlasila. Maloletá býva teraz s matkou, v byte, ktorý patrí do BSM účastníkov. Má vytvorené vhodné podmienky. V starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky. V súčasnej dobe sa maloletá s otcom nestretáva. Momentálne ani nemá záujem o styk s ním, do budúcnosti ho však nevyklučuje, avšak v mieste svojho bydliska, nie v Bratislave. Dňa 19.1.2015 podala navrhovateľka na odporcu trestné oznámenie. Dňa 5.3.2015 vydal vyšetrovateľ OR PZ v Prievidzi uznesenie, ktorým začal trestné stíhanie a vzniesol obvinenie odporcovi pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Uvedeného zločinu sa mal odporca dopustiť voči navrhovateľke a voči ich maloletej dcére viacerými skutkami v období od roku 2003 do 28.6.2014. Okresný súd Prievidza uznesením sudkyne pre prípravné konanie sp.zn. 0Tp/19/2015 zo dňa 10.3.2015 rozhodol, že prijíma písomný sľub odporcu ako obvineného, prijíma peňažnú záruku 20.000,- eur a záruku ponúknutú sestrou obvineného, ktoré nahradili väzbu odporcu a ten bol prepustený na slobodu. Odporcovi súd zároveň uložil primerané obmedzenia a povinnosti, ktoré okrem iného spočívajú v úplnom zákaze telefonického, internetového a osobného styku s maloletou a v zákaze priblížiť sa k nej na vzdialenosť menšiu ako päť metrov. Dňa 20.3.2015 vydal vyšetrovateľ OR PZ v Prievidzi uznesenie, ktorým rozšíril obvinenie odporcu aj pre podozrenie zo spáchania skutkov, ktorých sa mal voči navrhovateľke a ich dcére dopustiť v období od 29.6.2014 do 28.2.2015 a ktoré tiež naplňujú skutkovú podstatu zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Navrhovateľka je v súčasnosti nezamestnaná. Náklady na bývanie v spoločnom byte v Prievidzi, kde v súčasnosti býva s maloletou dcérou, sú približne 250,- EUR. Poplatky za byt hradí odporca. Pokiaľ navrhovateľka nemá dostatok finančných prostriedkov, požičiava si od svojej matky a od syna z prvého manželstva. Náklady na maloletú tvoria predovšetkým výdavky na stravu, oblečenie, obuv a hygienu. V minulosti prekonala boreliózu, má preto problémy s nohami. Chodíva aj na rehabilitácie. Na lieky pre maloletú vynaloží navrhovateľka okolo 20,- eur mesačne. Na odporúčanie lekárky navštevuje maloletá hipoterapiu, za ktorú sa platí približne 15,- eur týždenne. Chodíva aj na plávanie, platba je 20,- eur týždenne. Maloletá chodí na klavír, to stojí 8,- eur mesačne. Náklady na prevádzku osobného auta, ktorým navrhovateľka okrem iného vozíva maloletú, sú približne 150,- eur mesačne. Odporca sa dňa 5.3.2015 vzdal mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, aby mohlo trestné konanie prebiehať bez obmedzení. V súčasnosti je teda nezamestnaný a nemá žiaden pravidelný príjem. V čase vykonávania mandátu poslanca bol jeho čistý mesačný príjem z tejto funkcie 3.057,79 eur. Odporca stále býva v prenajatom byte v Bratislave, platí mesačné nájomné 850,- eur. Stále platí aj náklady na byt, kde býva navrhovateľka s dcérou. Odporca disponuje úsporami, najmenej v sume 15.000,- eur. Svoj obchodný podiel v spoločnosti Nertex, s.r.o. previedol v novembri 2014 na inú osobu za sumu 20.000,- eur. Okrem nájomného za byt žiadne nevyhnutné výdavky súdu neuviedol ani nepreukázal. Uvedené zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 1 až 3, § 62 ods. 1 a 4, § 62 ods. 5, § 63 ods. 3, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov a uviedol, že dospel k záveru, že v manželstve účastníkov nastal rozvrat vzájomných vzťahov medzi manželmi. Už krátko po narodení ich dcéry to bola rozdielnosť názorov na jej výchovu a odlišnosť výchovných prístupov každého z rodičov. Tieto nezhody pretrvávajú dodnes a prejavujú sa najmä v neschopnosti účastníkov ako rodičov dohodnúť sa, akú školu bude maloletá navštevovať, akým spôsobom bude vzdelávaná a najmä neschopnosťou koordinovať komunikáciu s maloletou. Manželia sa napríklad navzájom obviňujú z toho, že ten druhý chce maloletú ovplyvňovať a získať ju na svoju stranu. Ďalšiu príčinu rozvratu manželstva súd videl v pracovnej zaneprázdnenosti odporcu, spôsobenej výkonom jeho politickej funkcie. Odporca sa po svojom zvolení za poslanca v podstate šesť rokov /do roku 2012/, zdržiaval väčšinu času mimo spoločnej domácnosti. Následkom čoho sa manželský vzťah účastníkov začal postupne ochladzovať. Odporkyňa zároveň tvrdí, že odporca v tomto období aj vo zvýšenej miere konzumoval alkohol a pod jeho vplyvom sa správal tak, že z neho navrhovateľka a ich dcéra mali strach. S politickou funkciou odporcu súvisia aj podozrenia

navrhovateľky z toho, že jej bol odporca opakovane neverný. Odporca neveru popiera a v konaní nebola preukázaná, ale podľa názoru súdu aj pevné presvedčenie navrhovateľky o nevere odporcu svedčí o rozvrate manželstva. Medzi účastníkmi vznikli rozpory aj ohľadom finančného hospodárenia v spoločnej domácnosti. Navrhovateľka tvrdí, že odporca jej prestal dávať peniaze, a preto si vybrala z účtu, ku ktorému mala prístup, sumu 10.000,- eur. Odporca jej tento krok vyčíta a označil ho za krádež. Vzájomné nezhody manželov napokon prerástli do vulgárnych hádok a menších fyzických atakov. Tieto verbálne a fyzické konflikty ani jeden z nich nepoprel, každý však z nich obviňuje druhého manžela. Súd napokon považoval rozvrat manželstva jednoznačne preukázaný aj tým, že navrhovateľka prednedávnom podala trestné oznámenie, na základe ktorého sa vedie proti odporcovi trestné stíhanie, kde je obvinený zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ktorého sa mal dopustiť viacerými skutkami spáchanými proti navrhovateľke a ich maloletej dcére. Aj pri zohľadnení princípu prezumpcie neviny odporcu, súd považuje už samotnú skutočnosť podania trestného oznámenia navrhovateľkou s takýmto závažným obsahom za dôkaz trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi. Podľa názoru súdu rozvod manželstva nebude ani v rozpore so záujmom maloletej dcéry účastníkov konania. Tá v súčasnosti trpí pretrvávajúcimi zdravotnými ťažkosťami psychického charakteru. Je aj v starostlivosti detského psychiatra. Z lekárskeho správ psychiatričky maloletej vyplýva, že podstatnou príčinou nepriaznivého psychického stavu maloletej je konflikt v rodine. Súd teda dospel k záveru, že manželia už maloletej nevytvárajú zdravé rodinné prostredie a ďalšie trvanie manželstva by na ňu mohlo mať negatívny vplyv. Súd teda na základe vykonaného odkazovania dospel k záveru, že vzťahy medzi účastníkmi konania ako manželmi sú trvalo narušené a rozvrátené. Manželstvo už nemôže plniť svoj základný účel, ktorým je vytvorenie harmonického a trvalého životného spoločenstva, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí. Súd preto považoval zákonné dôvody na rozvod manželstva za dané, preto návrhu navrhovateľky vyhovel a jej manželstvo s odporcom rozviedol. Na čas po rozvode zveril súd maloletú do osobnej starostlivosti navrhovateľky v súlade s jej návrhom. Odporca so zverením maloletej navrhovateľke súhlasil. Zároveň podľa názoru súdu uvedené riešenie je na základe výsledkov vykonaného dokazovania aj v záujme maloletej. Pri určení výšky výživného, ktoré bude odporca povinný po rozvode platiť maloletej, skúmal súd možnosti a schopnosti odporcu ako otca povinného platiť výživné a oprávnené potreby na strane maloletej ako osoby oprávnenej z výživného. Odporca sa dňa 5.3.2015 vzdal mandátu poslanca Národnej rady SR. Dôvodom bolo /uviedol to v priebehu trestného konania/, umožniť plynulý priebeh trestného konania, ktoré sa vedie v súvislosti s trestným oznámením navrhovateľky. Vzdáním sa mandátu odporca stratil pravidelný peňažný príjem a stal sa nezamestnaným. Súd však konanie odporcu neposúdil tak, že ním naplnil hypotézu ustanovenia § 75 ods. 1 druhej vety Zákona o rodine, teda, že sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku či majetkového prospechu. Podľa názoru súdu ide o legitímny krok, ktorý odporca musel urobiť, pokiaľ nechcel stratiť legitimitu pre výkon svojej volenej funkcie. Súd preto aj pri súčasnom zohľadnení princípu prezumpcie neviny nemohol vzdanie sa mandátu pričítať na ťarchu odporcu. V prípade opačného právneho posúdenia, resp. ak by sa odporca nebol vzdal mandátu a poberal naďalej príjem z funkcie poslanca, by bolo podľa názoru súdu dôvodné zaviazat' ho na výživné vo výške, akú požadovala navrhovateľka. Z dokazovania vyplynulo, že odporca stále býva v prenajatom nadštandardnom byte v Bratislave, kde platí mesačné nájomné v sume 850,- eur. Odporca priznal, že disponuje úsporami, najmenej v sume 15.000,- eur a že v novembri 2014 previedol svoj obchodný podiel v spoločnosti Nertex, s.r.o. za sumu 20.000,- eur. Okrem nájomného za byt žiadne nevyhnutné výdavky súdu nepreukázal. V čase vykonávania mandátu poslanca bol čistý mesačný príjem odporcu z tejto funkcie 3.057,79 eur. Súd teda vychádzal aj z toho, že príjem odporcu bol dlhodobo nadštandardný oproti bežným pomeroch v Slovenskej republike, takže vzdanie sa mandátu poslanca nemôže mať za následok okamžitú zmenu jeho majetkových pomeroch, t.j. zo dňa na deň. Z naakumulovaných prostriedkov z jeho príjmov by preto mala mať prospech predovšetkým jeho maloletá dcéra, keďže výživné má mať prednosť pred ostatnými výdavkami rodiča. Sumu výživného 800,-eur, ktorej sa domáhala navrhovateľka, súd vzhľadom na okolnosti existujúce v čase vyhlásenia rozsudku nepovažoval za primeranú. Táto suma podľa názoru súdu nezodpovedala ani preukázaným pomeroch odporcu a navrhovateľka zároveň ani nepreukázala výdavky vynakladané na maloletú v takej výške, že by odôvodňovali takúto sumu. Druh a štruktúru výdavkov, ktoré navrhovateľka podľa svojho tvrdenia vynakladá na maloletú súd v zásade považoval za potrebnú. Oprávnenými sú podľa názoru súdu aj náklady na hipoterapiu maloletej, plávanie, či prevádzku motorového vozidla, ktorým navrhovateľka vozíva maloletú. Na druhej strane sa súdu videla nepravdepodobná výška sumy 100,- eur mesačne, ktorú navrhovateľka podľa svojho tvrdenia vynaloží na nákup obuvi, oblečenia a hygienických potrieb pre maloletú. A to najmä pri zohľadnení, že maloletá teraz trávi väčšinu svojho času doma, keďže má individuálnu výuku. Za vyslovene nadsadené považoval súd aj tvrdenie navrhovateľky, že mesačne na stravu spolu s maloletou minú 600,- eur. Po zvážení uvedených okolností dospel súd

k záveru, že na úhradu bežných mesačných výdavkov maloletej postačí suma výživného 400,-eur. Ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, poukazovať časť výživného na tvorbu úspor. Navrhovateľka sa domáhala, aby s ňou požadovaného výživného 800,-eur, bola na účet maloletej poukazovaná suma 200,-eur. Súd túto požiadavku považoval za oprávnenú. Je na prospech maloletej ak sa jej bude takáto suma mesačne ukladať na účet a budú sa jej generovať úspory na využitie v budúcnosti. Súd považoval majetkové pomery odporcu za dostatočné na to, aby mu umožňovali takúto sumu poukazovať maloletej. Z uvedených dôvodov teda súd zaviazal odporcu platiť výživné maloletej v sume 600,- eur mesačne vopred s tým, že 400,- eur bude poukazovať navrhovateľke a 200,- eur na osobitný účet maloletej. Súd zároveň uložil navrhovateľke povinnosť zriadiť maloletej takýto účet v lehote 7 dní od právoplatnosti rozsudku a oznámiť jeho číslo a banku kde je vedený odporcovi. Maloletá bude môcť disponovať prostriedkami na tomto účte až po dovŕšení plnoletosti. Dovtedy je na nakladanie s prostriedkami na tomto účte potrebný súhlas súdu. Navrhovateľka žiadala, aby súd zakázal odporcovi styk s maloletou. Odporca naopak, žiadal upraviť styk s maloletou v zmysle svojho písomného vyjadrenia tak, aby sa s ňou mohol stretávať počas párných víkendov v mesiaci a v určenom čase počas prázdnin a sviatkov. Aj vzhľadom na návrhy účastníkov musel súd rozhodovať o tom, či upraviť styk odporcu s maloletou. Z dokazovania vyplynulo, že uznesením sudkyne pre prípravné konanie tunajšieho súdu sp.zn. OTp/19/2015 zo dňa 10.3.2015, boli odporcovi uložené primerané obmedzenia a povinnosti, ktoré okrem iného spočívajú v úplnom zákaze telefonického, internetového a osobného styku s maloletou a v zákaze priblížiť sa k nej na vzdialenosť menšiu ako päť metrov. Tieto povinnosti mu boli uložené v trestnom konaní, kde je okrem iného obvinený aj z toho, že sa voči maloletej mal dopustiť zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Súd uvedenú skutočnosť nemohol ignorovať. Podľa Zákona o rodine, jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Podľa názoru súdu obvinenie odporcu v trestnom konaní a súdom uložený zákaz priblížiť sa k maloletej je dostatočným dôvodom na zákaz jeho styku s maloletou. Súd nemôže nariadiť, aby bola maloletá pravidelne odovzdávaná odporcovi, resp. aby sa s ním stretávala počas určitého vymedzeného času, keď je odporca dôvodne podozrivý z úmyselného trestného činu, ktorým mal priamo zasiahnuť do fyzickej integrity maloletej. Okrem toho, vzhľadom na zákaz priblížiť sa k maloletej, ktorý bol odporcovi uložený v trestnom konaní, by výrok rozsudku o úprave styku v praxi ani nebol vykonateľný. Podľa názoru súdu v súčasnej situácii nie je možná ani úprava styku odporcu s maloletou do budúcnosti, ktorá by sa realizovala až po právoplatnom ukončení trestného konania. Z uvedených dôvodov súd zakázal odporcovi styk s maloletou. Odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal, aby súd pri rozhodovaní o jeho styku s maloletou zohľadnil princíp prezumpcie nevinoty. Súd konštatuje, že pri rozhodovaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletému je na prvom mieste povinný zohľadniť predovšetkým záujem maloletého dieťaťa. V konflikte tohto záujmu s prezumpciou nevinoty odporcu bolo podľa názoru súdu potrebné dať prednosť záujmu maloletého dieťaťa. Do princípu prezumpcie nevinoty odporcu tým ani nijako nebolo zasiahnuté. Napokon princípom /zásadou/ prezumpcie nevinoty obvineného je ovládané aj trestné konanie, čo však ani v ňom nevyklučuje uplatnenie zaisťovacích inštitútov, ako je napríklad väzba obvineného, ani prostriedkov, ktoré väzbu nahrádzajú, vrátane primeraných obmedzení. Súd zároveň zamietol návrh právneho zástupcu odporcu na nariadenie dokazovania znaleckým posudkom z odboru klinickej psychológie. Podľa názoru súdu vzhľadom na uvedené dôvody, pre ktoré bol styk odporcu s maloletou zakázaný, by bolo takéto znalecké dokazovanie nadbytočné a nevhodné. Zákaz styku rodiča s dieťaťom je opatrením časovo obmedzeným, aj keď zákon jeho účinnosť výslovne ustanovením nejakej lehoty neobmedzuje. Je nepochybné, že v prípade odporcu bude potrebné počkať prinajmenšom na právoplatné skončenie trestného konania. Podľa § 163 ods. 2 O.s.p. má rodič právo kedykoľvek podať návrh na začatie nového konania o úprave styku so svojím dieťaťom, ak sa zmenia pomery. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd podľa § 144 O.s.p., v zmysle ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Proti tomuto rozsudku, do výroku IV. o zákaze styku odporcu s maloletou Jasmínou podal odporca včas odvolanie. Podľa neho súd prvého stupňa svoj záver o tom, že v súčasnej situácii nie je možná úprava styku odporcu s maloletou J. do budúcnosti ničím neodôvodnil. Odporca nesúhlasí aj s tým, že súd zamietol jeho návrh na znalecké dokazovanie z dôvodu jeho nadbytočnosti a nevhodnosti. Podľa neho sa aj pri zákaze styku, ako bol nariadený v trestnom konaní č. OTp/19/2015 vychádzalo len z tvrdení navrhovateľky, matky maloletej. Maloletá J. bola v trestnom konaní vypočutá, ale v trestnom spise sa nenachádza žiadne jej vyjadrenie, že by svojho otca, odporcu nemala rada, resp. že by jej tento ubližoval. Súd bol preto povinný podrobne skúmať, či sú skutočne splnené podmienky na to, aby

bol zakázaný styk odporcu s maloletou a nie len vychádzať z trestného spisu, keď aj trestné konanie bolo silne ovplyvnené silným tlakom médií. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je výnimočným riešením. Ide o vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane maloletého dieťaťa, ktoré musia byť natoľko závažné, že vyvolávajú potrebu obmedziť prirodzený kontakt s rodičom. Dôvod takéhoto zákazu styku sa musí vždy spoľahlivo zistiť a je potrebné skúmať, či realizácia styku skutočne ohrozuje záujem maloletého dieťaťa alebo ide iba o predstieraný stav vyvolaný zámerne pôsobením druhého rodiča. Zásadne nemožno obmedziť alebo zakázať styk dieťaťa s rodičom v prípade, ak dôvody vyplývajú zo vzťahu medzi rodičmi a nie zo vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. V trestnom konaní sa tieto skutočnosti nezisťovali a ani súd prvého stupňa sa skutočnými okolnosťami zákazu styku nezaoberal. Súd mal vo veci podľa návrhu odporcu nariadiť znalecké dokazovanie a zaoberať sa zisťovaním okolností v správaní rodiča, ktoré by mohli viesť k zákazu styku. Súd však nedostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci a svoje rozhodnutie o zákaze styku odporcu s maloletou J. odôvodnil v podstate len neprávoplatne skončeným trestným konaním voči odporcovi, ktoré je v štádiu vyšetrovania. Rozhodol tak bez toho, aby poznal názor samotného maloletého dieťaťa, pričom tento názor nebol prezentovaný ani v trestnom konaní. Maloletá mala právo byť vypočutá a vzhľadom na jej vek a rozumovú vyspelosť mala byť jej názoru venovaná pri rozhodovaní náležitá pozornosť. Trestné konanie voči odporcovi môže trvať aj dva, tri roky. Za ten čas môže zákaz styk odporcu s maloletou J., ktorá je v predpubertálnom, resp. pubertálnom vývoji spôsobiť maloletej vážne psychické traumy, ktoré nebude možné žiadnym spôsobom sanovať. Vzťah otca a dcéry sa môže narušiť trvalým spôsobom. V prípade, že by bol odporca v trestnej veci oslobodený, musel by podať návrh na novú úpravu styku s maloletou a po podaní takéhoto návrhu by sa muselo znalecky skúmať, či je zákaz styku dôvodný. Takéto znalecké dokazovania by mohlo trvať dlhú dobu a otec by sa tak s maloletou až do právoplatného skončenia veci nemohol vôbec stretávať. Odporca rešpektuje rozhodnutie súdu v trestnom konaní ale má za to, že súd prvého stupňa mal jeho styk s maloletou upraviť aspoň do budúcnosti. Na základe toho navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľka, matka maloletého dieťaťa sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila.

Kolízny opatrovník maloletej J. na odvolanie otca písomne uviedol, že po rozhodnutí súdu prvého stupňa prešetroval rodinné pomery, pričom zistil, že matka spolu s maloletou jasmínou bývajú naďalej v trojizbovom byte, kde má maloletá samostatnú miestnosť, zariadenú primerane svojím potrebám. Pohovor s maloletou nebol vykonaný, pretože matka kolízneho opatrovníka informovala, že zdravotné problémy maloletej pretrvávajú a lekár MUDr. Kvasnička neodporúča vypočutie maloletej.

Odvolací súd preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie odporcu, otca maloletého dieťaťa je dôvodné a rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti vo výroku o zákaze styku odporcu s maloletou Jasmínou podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 2 O.s.p. na ďalšie konanie z týchto dôvodov:

Podľa § 24 ods. 1 a 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov /ďalej len „Zákon o rodine“/ v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchovu a starostlivosť o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

V zmysle § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia takto o úprave styku s maloletým dieťaťom nedohodnú, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 25 ods.3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

Podľa § 120 ods. 2 O.s.p. o veciach, v ktorých konanie možno začať aj bez návrhu, ako aj v konaniach o povolenie uzavrieť manželstvo, o určenie a zapretie rodičovstva, o osvojiteľnosti, o osvojenie, vo veciach obchodného registra a v konaniach o niektorých otázkach obchodných spoločností a družstiev (§ 200e) súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl.

Vo veciach rozvodu manželstva, z ktorého pochádzajú maloleté deti, je zo zákona spojené s konaním o rozvod manželstva aj konanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z manželstva na čas po rozvode /§ 24 Zákona o rodine, § 113 ods. 1 O.s.p./. V takomto konaní musí byť prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu najlepší záujem maloletého dieťaťa / čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa z 30. septembra 1990, čl. 5 Zákona o rodine/. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi /§ 24 ods. 4 Zákona o rodine/. V prípade, že sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode, ibaže by rodičia výslovne pred súdom vyhlásili, že úpravu styku žiadajú neupraviť /§ 25 ods. 2 Zákona o rodine/.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa musí súd obmedziť styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho aj zakázať /§ 25 ods. 3 Zákona o rodine/. Aplikácia ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine, teda obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom, prichádza do úvahy v prípade, ak z náležite zisteného skutkového stavu veci jednoznačne vyplynulo, že styk s rodičom, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, by negatívne vplýval na záujmy dieťaťa, alebo by tu existovala odôvodnená obava z tohto negatívneho vplyvu. Právo na starostlivosť a výchovu dieťaťa patrí obom rodičom, pričom obsahom tohto práva je aj právo na stretávanie sa s maloletým dieťaťom. Vylúčenie jedného z rodičov z práva na styk s dieťaťom predpokladá zo strany súdu zistenie takých dôvodov na strane tohto rodiča alebo maloletého dieťaťa, ktoré nepochybne môžu viesť k záveru, že styk rodiča s dieťaťom je spôsobilý vážne ohroziť život, zdravie, či psychický vývin maloletého dieťaťa. Z dikcie ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine pritom vyplýva, že v prípade zistenia takýchto okolností súd obligatórne, teda povinne obmedzí, alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom.

Vychádzajúc zo skutkového stavu tak ako ho v konaní zistil súd prvého stupňa odvolací súd konštatuje, že v danom prípade nebol nateraz preukázaný dôvod, pre ktorý by mal súd zakázať styk otca s maloletými deťmi.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie o zákaze styku otca s maloletou J. odôvodnil v podstate len skutočnosťou, že v trestnom konaní, v ktorom sa vedie trestné stíhanie proti odporcovi, otcovi maloletej J. pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona Okresný súd Prievidza uznesením sudkyne pre prípravné konanie sp.zn. OTp/19/2015 zo dňa 10.3.2015 rozhodol, že prijíma písomný sľub odporcu ako obvineného, prijíma peňažnú záruku 20.000,- eur a záruku ponúknutú sestrou obvineného, ktoré nahradili väzbu odporcu a ten bol prepustený na slobodu a odporcovi súd zároveň uložil primerané obmedzenia a povinnosti, ktoré okrem iného spočívajú v úplnom zákaze telefonického, internetového a osobného styku s maloletou a v zákaze priblížiť sa k nej na vzdialenosť menšiu ako päť metrov.

Odvolací súd je toho názoru, že vyššie uvedená skutočnosť sama osebe neodôvodňuje tak závažný zásah do rodičovských práv ako je zákaz styku s maloletým dieťaťom. Predmetné rozhodnutie bolo vydané v trestnom konaní a jeho podstatou je nahradenie väzby odporcu ako obvineného a uloženie mu primeraných obmedzení. V zásade predstavuje nateraz právnu prekážku pre stretávanie sa odporcu s maloletou J.. Napriek tomu ale, aj pri existencii takého rozhodnutia, bolo povinnosťou súdu prvého stupňa vykonať dokazovanie za účelom zistenia existencie iných, skutkových dôvodov pre obmedzenie alebo zákaz styku odporcu. V zmysle § 25 ods. 3 Zákona o rodine totiž platí, že obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom možno odôvodniť len záujmom maloletého dieťaťa a ako už bolo vyššie uvedené, takýto záujem maloletého dieťaťa na obmedzení alebo zákaze styku je daný tam, kde

je naisto zistené, že styk rodiča s dieťaťom môže ohroziť život alebo zdravie maloletého dieťaťa, alebo môže mať nepriaznivý vplyv na jeho ďalší psychický vývoj.

V konaní pred súdom prvého stupňa nebol vykonaný žiadny dôkaz za účelom zistenia, či styk odporcu s maloletou môže ohroziť jej život alebo zdravie, alebo či môže mať nepriaznivý vplyv na jej ďalší psychický vývoj. Súd si tak nesplnil svoju povinnosť zistiť, či je zákaz styku odporcu s maloletou v jej záujme. Túto povinnosť pritom ešte zvyrazňuje záver súdu, ktorý vydal vyššie uvedené uznesenie sp.zn. OTp/19/2015 zo dňa 10.3.2015 a ktorý je konštatovaný v odôvodnení tohto rozhodnutia, že z vykonaného dokazovania nevyplývala výlučná príčinná súvislosť medzi konaním odporcu a anxióznou depresívnou poruchou, ktorou trpí maloletá J.. Okrem toho v tomto konaní sa maloletá J. najprv podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 19.01.2015 vyjadrila, že sa s otcom - odporcom chce stretávať a neskôr /podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 27.03.2015/ zmenila názor a uviedla, že nemá záujem o styk s otcom ale do budúcnosti ho neodmieta. Tieto rozpory, resp. zmena názoru maloletej J. neboli súdom skúmané a vysvetlené.

Z týchto skutočností a za stavu, keď skutky, ktoré sú odporcovi ako obvinenému kladené za vinu nemožno nateraz považovať za preukázané, nutne vyplýva potreba dôsledne zistiť všetky skutočnosti rozhodujúce pre úpravu styku odporcu s maloletou J. a to aj vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, ktoré ostatne odporca navrhol a súhlasili s ním tak navrhovateľka ako aj kolízny opatrovník maloletého dieťaťa. V prípade, že konajúci súd iné dôvody pre obmedzenie alebo zákaz styku odporcu s maloletou nezistí /okrem už uvedeného obmedzenia nariadenému odporcovi v trestnom konaní/ musí upraviť styk odporcu s maloletou J. a obmedzenia vyplývajúce s vyššie uvedeného súdneho rozhodnutia vydaného v trestnom konaní vyjadri vo výroku o úprave styku.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o zákaze styku odporcu s maloletou Jasmínou podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec vrátil tomu súdu na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p.. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania /§ 224 ods. 3 O.s.p./.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.